

főként a nehezen hozzáférhető speciális rész tanulmányok, a könyvpiacra nem kapható, viszonylag ritka könyvek átkölcsönzésére szorítottak; kézikönyvekre, tankönyvekre, standard munkákra általában nem terjedt ki. A későbbiek folyamán ideológiai művekkel, kézikönyvekkel, tankönyvekkel, valamint egyéb olyan művekkel is bővült, amelyeknek használatát ezek a szükségletek indokolták. Az egyetemi könyvtárak az egyetemi oktatás profiljának megfelelő hazai és külföldi szakirodalmat gyűjtik. A tudományos kutatás igényeinek megfelelő teljességet azonban még a szakegyetemek könyvtárai sem képesek megközelíteni, noha ez a tudományos kutatás szempontjából kétségtelenül kívánatos lenne. Értelmezhető tehát, ha attól a klasszikus gyűjtési elvtől, hogy „minél több mű lehetőleg csak egy példányban” a tudományos könyvtárak nem szívesen térnek el. Az egyetemi rendes és levelező hallgatók szükségletei viszont aránylag kevés könyv (tankönyvek és kötelező irodalom, stb.) minél nagyobb példányszámban való be-

szerezését kívánják meg a könyvtártól. Bár nyilvánvaló, hogy az egyetemi tankönyveknek személyes birtoklása nemcsak tanulmányi szempontból kívánatos, hanem a végzett szakember számára is előnyös, egyes tankönyveknek a szükségesnél kisebb példányszámban való megjelentetése, olykor valóságos könyvritkasággá válása, s nem utolsósorban a művek jelentékeny ára miatt gyakran válik indokolttá könyvtárakból való kikölcsönzésük, sőt átkölcsönzésük. Ennek természetesen kifejezésre kell jutnia az állománygyarapításban, a tanulmányi irodalom nagyobb mennyiségének beszerzésében is.

Megállapítható tehát, hogy az oktatási reform megvalósítását szolgáló könyvtári feladatok közt kiemelkedő jelentőségű a könyvtárközi kölcsönzés szerepe. Az új igények kielégítése során a munka mennyiségi növekedésével, a kölcsönzött művek körének kibővülésével, módosulásával, új kölcsönzési formák bevezetésének szükségességével is számolnunk kell.

Dr. Bot Györgyné

A helyismereti gyűjtemény népszerűsítéséről és felhasználásáról

Tatabányán kéthetenként irodalmi félórát tartunk a Bányász-rádióban. Ilyenkor gyakran felhívjuk a dolgozók figyelmét helyismereti gyűjteményünkre, részben úgy, hogy ajánljuk gyűjteményünket, részben pedig úgy, hogy anyagot, dokumentumokat kérünk gyűjteményünkbe. A könyvtárosoknak a helyi lapban megjelenő cikkei is rendszeresen felhasználják helyismereti gyűjteményünket. A Megyei Könyvtár tájékoztató szolgálata is legtöbbször ennek a segítségével ad útbaigazítást a kutatóknak, újságíróknak, vagy esetleg azoknak, akik a „Furfangosok vetélkedése”-t rendezik. Könyvtárunk bekapcsolódott a helyi gimnázium történelmi szakkörének a munkájába is, és helytörténeti előadásokon mutatja be a városunkra vonatkozó fontosabb dokumentumokat. Igen jó alkalmat adtak helyismereti anyagunk ismertetésére a kiállítások, így a nagyszabású *Magyar Tanácsköztársaság és a Felszabadulás* c. kiállításunk.

Nemcsak városunkban, de a községekben is érdeklődnek a helység története iránt. *Oroszlány* város tanulói és *Kecskéd* úttörői helységük régmúlt történetének ismertetését kérték, *Bél Mátyás* latin nyelven írt *Notitia*-jából pedig a két településre vonatkozó rész lefordítását.

Többek kérésére könyvtárunk kidolgozta a *Komárom megye munkásmozgalmának története, Komárom megye kiváló írói, művészei, tudósai* c. témákat. Most készül *Komárom megye a szocialista fejlődés útján* c. fontos összeállítás.

A helyismereti anyaggal való foglalkozás, az egyes részletkérdések kidolgozása adta az ötletet könyvtárunk két munkatársának ahhoz, hogy feldolgozza könyv formájában Tatabánya munkásmozgalmának s a bányászváros szocialista fejlődésének történetét. A két könyv 1958-ban, illetve 1960-ban meg is jelent. Hamarosan meg fog jelenni a *Komárom 1848—49-es és 1919-es történetét* tárgyaló könyv is, mely részben ugyancsak a könyvtár helytörténeti anyagára támaszkodik.

Megyénkben a helytörténeti kutatást és a helyismereti anyaggyűjtést igen jól ösztönzi a megyei tanács művelődésügyi osztálya által az elmúlt években kiírt és értékes díjakkal jutalmazott pályázatok is. A közeljövőben pedig a megye minden településén megindul a szervezett helytörténeti kutató és feldolgozó munka.

Bárdos László